

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2019/2020-49)

DÜNYA SAĞLIK GÜNÜ

7 NİSAN 2020

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), dünya genelinde sağlıkta hakkaniyetin sağlanması, hastalık risklerinin azaltılması, sağlıklı yaşam alışkanlıklarının ve sağlıklı yaşam ortamlarının desteklenmesi ve hastalık nedenleriyle mücadele amacıyla 7 Nisan 1948 tarihinde kurulmuştur.¹ Her yıl DSÖ'nün kuruluş yıl dönümü olan 7 Nisan, Dünya Sağlık Günü olarak kutlanmakta ve dünya genelindeki tüm insanları ilgilendiren önemli bir sağlık sorunu seçilerek, o konuda uluslararası harekete geçilmesinin önemi vurgulanmaktadır.²

DSÖ 2020 yılı için temayı "*Hemşire ve ebeleri destekleyelim*" olarak belirlemiştir. Hemşire ve ebelerin dünya sağlığının sağlanmasındaki anahtar rolü, dünya liderlerine hatırlatılmak istenmiş ve Uluslararası Hemşire ve Ebe Yılı'nda hemşire ve ebelerin iş gücü güçlendirilmek istenmiştir.³

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgınına yanıtta ön saflarda yer alan hemşire ve diğer sağlık çalışanları yüksek kalitede, saygın sağlık bakım ve hizmeti sunmaktadır. Halkın soruları ve korkularını iletişime geçerek öğrenmekte, hatta kimi zaman klinik çalışmalar için sahada bilgi toplamaktadır.³

Evrensel Sağlık Kapsayıcılığı kavramındaki ulusal ve küresel hedeflere erişmek, anne ve çocuk sağlığı, mental sağlık da dahil olmak üzere bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalıklar, afete hazırlık ve yanıt gibi durumlarda birey merkezli ve entegre sağlık hizmetinin sunulmasında hemşire ve ebelerin rolü hayatidir.³

- ✓ Sağlık ve sosyal iş gücünün %70' i kadınlardan oluşmaktadır, bu payın büyük kısmı hemşire ve ebelere aittir.
- ✓ Özellikle salgın ve çatışma gibi sağlık ve bakım gereksinimlerinin arttığı durumlarda hemşire ve ebeler anahtar rol oynamaktadır.

1[Internet] <http://www.paho.org/world-health-day>/Erişim: 07.04.2020.

2[Internet] <http://www.who.int/campaigns/world-health-day/2016/how-to-get-involved/en>/Erişim: 07.04.2020.

3[Internet]<http://www.who.int/news-room/campaigns/world-health-day/world-health-day-2020/campaign-assets>/Erişim:07.04.2020

4[Internet]<http://www.who.int/news-room/campaigns/world-health-day/world-health-day-2020/key-facts-on-world-health-day-2020/> Erişim: 07.04.2020

5[Internet]<http://www.who.int/news-room/campaigns/world-health-day/world-health-day-2020/campaign-assets>/Erişim: 07.04.2020

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2019/2020-49)

Ülkemizde, hastanelerde acil, yoğun bakım üniteleri ve servislerde COVID-19’lu hastaların doğrudan bakımı ile ilgilenirken, sahada ambulanslarda hasta taşınmasından hastalar ile teması olan kişilerin evlerinde tespit edilmesi, takip ve testlerinin yapılmasında 7/24 aktif rol almaktadırlar.

COVID-19 pandemisinin tam kalbinde görev aldıkları bu dönemde, hemşire ve ebelerimizin yeter sayıda ve kaliteli kişisel koruyucu ekipman ile desteklenmeleri hayati öneme sahiptir. Benzer şekilde, salgın ortamında 7/24 hizmet sunarlarken beslenme, barınma, sağlık riskleri açısından korunma, sağlıklı uyku, transfer ve benzeri temel hizmetlerinin karşılanması; aileleri ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler için kaygı duymadan hizmet sunabilmeleri için gerekli sosyal ve maddi desteğin karşılanması değerlidir. Pandemi ortamında olası bulaş riskleri açısından gerekli olduğunda test ve hizmete ivedi olarak ulaşabilmeleri, gerekli ise tedavilerini zamanında ve yeterli olarak alabilmeleri için imkanlar sağlanmalıdır.

- ✓ “Herkes için sağlık” hedefine erişmek için yeterli sayıda, iyi eğitim almış, düzenli ve yeterli olarak desteklenen ebe ve hemşirelerin, sundukları hizmete yakışır ve saygın ücret sağlanması gerekmektedir.
- ✓ Hemşire ve ebelerin hastalarla olan ilişkileri güvene dayalı olup, bireyin sağlığına dair tüm çerçeveyi görmek sağlık bakımının iyileştirilmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca ebe ve hemşirelerin kültürel yapıya, geleneklere ve toplumsal uygulamalara hakim olmaları ile salgın gibi durumlarda vazgeçilmez sağlık çalışanı olmaları kaçınılmazdır.
- ✓ Ebelere yapılacak yatırım ile anne ve yenidoğan sağlığının yanında aile planlaması çalışmaları için de kritiktir. Böylece, bir günde gerçekleştirilecek anne ve yenidoğan ölümlerinin %80’ i önlenabilmektedir. Ayrıca gebeliğin başından sonuna kadar ebeler tarafından yapılacak olan gözlem ile her 4 erken doğumdan 1’ i önlenabilmektedir.⁴ Mevcut durumda, salgın ortamında çocuklar, anneler ve anne adaylarının rutin sağlık hizmetlerini kesintiye uğramadan, zamanında ve yeterli şekilde alabilmelerinin sağlanmasında ebe ve hemşirelere önemli görevler düşmektedir.

Daha sağlıklı ve mutlu bir dünya için hemşire ve ebelere saygı duymak, hizmetlerini takdir etmek ve onları desteklemek gerekmektedir. Bu sebeple biz de onlara sadece bir dakikamızı ayırarak teşekkür edelim.⁵



Bu doküman Dr. Saide Mebrure Dağdaş ve Dr. Tuğba Demir tarafından Prof. Dr. Banu Çakır danışmanlığında 07.4.2020 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik vb. ortamlarda kullanılması önerilmektedir: Dağdaş S.M., Demir T., Çakır B., Dünya Sağlık Günü. HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-(2019/2020-49) [İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim:07.4.2020.